

דף קיב

קעד. א. האם יש להקפיד שלא להניח כד של כותח (– מין מאכל חלבי, העשוי לטיבול ולתיבול) אצל כד של מלח או של חומץ, מחשש שמא יישפך מן הכותח לתוכם, ויתן מהם לבשר?
 ב. גוזל שנפל לתוך כד של כותח – מה דינו?
 ג. ככר שחתך עליה בשר צלי שלא נמלח, והאדימה – האם היא מותרת באכילה?
 א. רב נחמן אמר, אסור להניח כד מלח (מגולה. או"ה ועוד) אצל כד כותח, שמא לא ייזהרו יפה ויישפך מן הכותח למלח, והוא שם בעינו, וכשימלחו את הבשר באותו מלח, נמצא מעורבים בשר עם חלב. (ואין לאסור מטעם זה להניח כד של בשר אצל כד חלב בתיבה אחת – כי שם ייזהר יפה שלא יפול מזה על זה. תוס').
 אבל כד חומץ, מותר להניחו אצל כד הכותח, כי גם אם יישפך מן הכותח לתוכו, הרי הוא בטל ואינו בעין, וגם לא יתן שם טעם.

ב. מעשה בגזול שנפל לכד כותח, והתירו רב חנינא בנו של רבא מפשרוניה. ואעפ"י שהכותח מלוח, אין מליחה בשיעור כזה דינה כרותח להבליע. ודוקא בגזול חי ולא צלוי, ושאיין בו בקעים וגם אינו מתובל – כי אז הכותח מתחלחל לתוכו.

ג. ככר שחתך עליה בשר שנצלה, והאדימה – שמואל אסרה באכילה, והיה נוהג להשליכה לכלבים. ודוקא כשהאדמומית נראית משני עברי הפת (כפרש"י), ודוקא כשאותו מוחל היוצא מן הכשר סמיך ולא צלול. רב הונא ורבא התירו. (אלא שרב הונא נמנע מלאכלה משום אנינות הדעת. ורבא היה אוכל וקרא לו "יין הבשר").
 (וכן הלכה (י"ד ע,ה). ודוקא כשנצלה עד שהוא ראוי לאכילה לרוב בני אדם, דהיינו חצי צלייתו. שו"ע ורמ"א שם).
 נחלקו הראשונים אם מותר לתחוב סכין בבשר שנצלה ולא נמלח, לפני שהוא צלוי כראוי. ע' טשו"ע י"ד ע,ד)

דפים קיב – קיג

קעה. א. דגים ועופות שמלחם זה עם זה – האם מותרים באכילה?
 ב. בשר כשר ובשר טרפה שנמלחו ביחד זה עם זה – האם הבשר הכשר נאסר?
 ג. דג טהור שמלחוהו בסמוך לדג טמא.
 ד. מליחת חתיכות בשר להוצאת דמן, זו ליד זו.
 א. דגים ועופות (או בשר) שמלחם זה עם זה (בכלי מנוקב, כמשפט המליחה) – הדגים אסורים, (כי פליטתם מהירה מן העופות, וחוזרים ובוֹלעים דם מפליטת העופות), והעופות מותרים. (עפ"י רש"י ותוס').
 ב. בשר כשר שנמלח עם הטריפה ביחד – הורה רבא לאסור, שאעפ"י שהבשר הכשר טרוד בפליטת דמו, הוא בולע בו זמנית מציר הטרפה (אם כי אינו בולע מדמה), והציר של המינים האסורים – אסור כבשר. (הטמאים. ודרשה גמורה היא. תוס').

ג. דג טהור שנמלח עם טמא (ומדובר כשאינם נוגעים זה בזה, אלא שעומדים בסמוך בכדי שפליטה של זה נוגעת בזה. ר"ן. ומהרא"ש מבואר שאפילו בשנוגעים) – אם נמלחו שניהם, או שנמלח הטמא לבדו, והטהור תפל (= שאינו מלוח) נאסר הטהור, שבלע מציר הטמא. (וציר דגים טמאים אסור מדרבנן. תוס'. ונפ"מ – כשיש ספק אם נמלח הדג עם דג טמא, שספק דרבנן לקולא. מרדכי.)
(נחלקו הראשונים אם נאסר כולו, שכולו כרותה מרוב המלח (רמב"ן), או נאסר רק כדי נטילה (רא"ה). וכן צידד הר"ן.)
אבל אם הטהור לבדו מלוח, והטמא תפל – מותר. (שהטהור פולט לטמא, אבל הטמא אינו פולט לתוך הטהור.)
(ולא שייך 'עילאה גבר' או 'תתאה גבר' לענין מליחה. תוס').

ד. רב ששת היה מולח כל חתיכה בנפרד. אך הסיקו שאפשר למלוח כמה חתיכות יחדיו. (ואפילו אין מולחן בבת אחת אלא בזה אחר זה. ואין חוששים שתיגמר פליטה של זו קודם, ושוב תבלע דמה של חברתה. תוס'. ע"ש כמה הסברים.)

דף קיג

- קעו. א. כיצד מולחים את הבשר כדי להוציא את דמו?
ב. האם חוששים לדם בבני מעיים, להצריכם מליחה, אם לאו?
ג. האם מותר לשבור מפרקתה של בהמה קודם צאת נפשה (לאחר שנשחטו סימניה)?
- א. תחילה מדיחים את הבשר (אפשר בעודו בבית המטבחים), מולחו יפה יפה על כלי מנוקב, (כדי שהדם ייפלט ולא ישהה עם הבשר), ומדיחו יפה יפה. רב דימי מנהרדעא היה מולח במלח גס ולאחר זמן היה מנפצו, מפני הדם הבלוע בו, (אבל מלח דק אינו טעון ניפויץ, שנמס מאליו. רש"י).
- ב. אמר רב משרשיא: אין מחזיקים דם בבני מעיים. היינו, הכרכשת, המעיים והדקים, וכן הקיבה (רש"י, רמב"ם) – אינם טעונים מליחה להוצאת דם כשאר אברים. (וזהו בסתם, אבל אם נראה שהאדימו – צריך מליחה. רמב"ן.)
(וכתבו התוס' ועוד, שאעפ"כ אין להמנע מלמלחם עם שאר הבשר, ואין חוששים שיבלעו דם מן הבשר היות ואינם טרודים בפליטת דם. ויש דעה שמחמירה בדבר. וער"ן.)
- ג. אין לשבור מפרקת הבהמה קודם שתצא נפשה, משום שהדם נבלע באברים ואינו יוצא. ונסתפקו בגמרא אם האיסור משום גזילה, שמכביד על משקל הבשר ונמצא גזול את הבריות. או אף לעצמו אסור הדבר, שהדם נבלע בה ושוב אינו יוצא. (מרש"י משמע שאין לו תקנה במליחה או צליה, ואולם מגרסת הרי"ף נראה שודאי יוצא הדם בצליה או במליחה, והשאלה היא רק באכילת אומצא, האם נחשב כדם שפירש ממקום למקום ונאסר עד שיפליטוהו, או לא נחשב כפירש והרי הוא כדם האברים ומותר.) ועלה הדבר ב'תיקו'.